



NIEZBĘDNIK PRAWNY DLA OSÓB WCHODZĄCYCH W DOROSŁOŚĆ



Co oznacza pełnoletniość?

CZ. 3 Rodzice wobec dzieci pełnoletnich, czyli co mogę, a czego nie muszę

Dane aktualne na dzień 11.04.2024 r.

Największą radością i satysfakcją rodziców są dorosłe dzieci, które znajdują swoje miejsce w życiu i są odpowiedzialne, samodzielne i niezależne. Powinny żyć własnym życiem. Wtedy relacje dorosłe dziecko-rodzice będą pełne miłości i zrozumienia.

I. WYGAŚNIĘCIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Osoby, które osiągnęły pełnoletniość nabywają z mocy prawa pełną zdolność do czynności prawnych (art. 10 i 11 ustawy Kodeks cywilny). Przypisanie przez prawo zdolności do czynności prawnych jest faktycznie potwierdzeniem dojrzałości i dorosłości człowieka oraz zezwoleniem na samodzielne podejmowanie czynności we własnym imieniu, bez koniecznego udziału przedstawiciela ustawowego. Zgodnie z art. 98 ustawy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską są rodzice. Z chwilą uzyskania pełnoletniości dzieci władza rodzicielska ustawowo wygasa, ale prawa i obowiązki rodziców wobec nich nie znikają całkowicie. W prawie rodzinnym są różne aspekty, które wciąż mają wpływ na relacje pomiędzy rodzicami a dziećmi pełnoletnimi.

II. UTRZYMANIE I WSPARCIE FINANSOWE

Jednym z najbardziej kontrowersyjnych aspektów jest obowiązek alimentacyjny. W Polsce, zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym, rodzice mają obowiązek utrzymania dzieci, które nie są w stanie się utrzymać, niezależnie od ich wieku. Oznacza to, że w określonych sytuacjach, rodzice mogą być zobowiązani do wsparcia finansowego nawet po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności.

III. EDUKACJA I ROZWÓJ

W Polsce nie ma jasno określonych przepisów prawnych dotyczących obowiązku rodziców do finansowania edukacji dzieci pełnoletnich. Jednakże, biorąc pod uwagę obowiązek utrzymania, można argumentować, że wsparcie edukacyjne może być częścią tego obowiązku, szczególnie jeśli dziecko kontynuuje naukę na studiach wyższych.

IV. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA

Po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, rodzice generalnie przestają być odpowiedzialni za jego działania. Oznacza to, że nie będą już musieli odpowiadać za ewentualne wykroczenia czy przestępstwa, które ich dorosłe dziecko mogłoby popełnić.

V. DECYZJE MEDYCZNE

Jeśli dziecko jest pełnoletnie, rodzice nie mają prawa do podejmowania za nie decyzji medycznych, chyba że zostaną ustanowieni jego prawnymi opiekunami w wyniku postępowania sądowego. Takie sytuacje zwykle mają miejsce, gdy dziecko nie jest w stanie samodzielnie podejmować decyzji z powodu choroby psychicznej czy niepełnosprawności.

VI. TESTAMENT I DZIEDZICZENIE

W kontekście prawa spadkowego, dzieci pełnoletnie są traktowane na równi z małoletnimi, jeśli chodzi o dziedziczenie majątku po zmarłych rodzicach. O ile testament nie stanowi inaczej, mają one równe prawa do spadku.

VII. OCHRONA PRYWATNOŚCI

Pełnoletniość oznacza także, że rodzice nie mają prawa do dostępu do prywatnych informacji dotyczących ich dorosłych dzieci, takich jak rekordy medyczne, chyba że dzieci wyrażą na to zgodę.

VIII. EMOCJONALNE I MORALNE ASPEKTY

Poza prawnymi obowiązkami, istnieje również wiele niematerialnych aspektów relacji pomiędzy rodzicami a dorosłymi dziećmi. Nawet jeżeli prawo nie nakłada już na rodziców obowiązku opieki, wiele z nich wciąż czuje emocjonalną odpowiedzialność za dobrostan i szczęście swoich dorosłych dzieci. Oczywiście, prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci pełnoletnich mogą być różnie interpretowane i w różny sposób wpływać na dynamikę rodzin. Niektóre rodziny mogą decydować się na własne, nieformalne umowy i porozumienia, które odzwierciedlają ich indywidualne wartości i oczekiwania. Ostatecznie, jak w każdej relacji, komunikacja i wzajemne zrozumienie są kluczowe.

IX. WSPARCIE PSYCHICZNE I EMOCJONALNE

Chociaż nie jest to formalnie uregulowane przez prawo, wsparcie psychiczne i emocjonalne jest często uznawane za istotny element relacji między rodzicami a dziećmi, niezależnie od ich wieku. W okresach stresu, takich jak rozstania, problemy zawodowe czy inne wyzwania życiowe, obecność rodziców może być nieoceniona. Oczekiwania w tym zakresie są jednak różne i w dużej mierze zależą od indywidualnych relacji i sytuacji w rodzinie.

X. WŁASNOŚĆ I MAJĄTEK

W kwestii zarządzania majątkiem, pełnoletnie dzieci nie są już zobowiązane do przestrzegania decyzji rodziców. Oznacza to, że rodzice nie mają prawa do zarządzania majątkiem dziecka ani do podejmowania decyzji finansowych w jego imieniu. Jeśli jednak dorosłe dziecko wciąż mieszka z rodzicami, zwykle stosuje się pewne niepisane reguły dotyczące podziału kosztów i obowiązków.

XI. OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

W przeciwieństwie do dzieci małoletnich, rodzice nie mają formalnego obowiązku informacyjnego w stosunku do swoich dorosłych dzieci. Oznacza to, że nie muszą oni informować ich o swoich decyzjach życiowych, takich jak zmiana miejsca zamieszkania, remont domu, czy też inwestycje finansowe. Oczywiście, dobre relacje rodzinne często opierają się na otwartej komunikacji, ale nie jest to wymóg prawny.

XII. NOWE TECHNOLOGIE A RELACJE

W dobie cyfryzacji i mediów społecznościowych, relacje między rodzicami a dorosłymi dziećmi ewoluują. Wiele rodziców korzysta z tych narzędzi do utrzymania kontaktu z dziećmi, ale też rodzą się pytania o prywatność i granice. Na przykład czy rodzice mają prawo komentować lub udostępniać informacje o swoich dorosłych dzieciach w mediach społecznościowych bez ich zgody? Choć prawo w tym zakresie jest jeszcze niejasne, kwestie te zyskują na znaczeniu.

XIII. GRANICE I NIEZALEŻNOŚĆ

Pełnoletniość często oznacza, że dorosłe dzieci zaczynają tworzyć własne rodziny i podejmować decyzje niezależne od swoich rodziców. Tu pojawia się


kwestia ustanawiania granic i respektowania niezależności. Wpływ rodziców na wybory życiowe ich dorosłych dzieci jest już znacznie ograniczony i zależy głównie od jakości i natury relacji rodzinnych.

XIV. KWESTIE ZWIĄZANE Z WNUKAMI

Jeżeli dorosłe dzieci zdecydują się na posiadanie własnych dzieci, role rodziców często ewoluują w kierunku bycia dziadkami. W tym kontekście, prawo nie nakłada na nich obowiązków wobec wnuków, ale wiele osób postrzega rolę dziadka czy babci jako naturalne przedłużenie roli rodzicielskiej. Mogą oni oferować wsparcie emocjonalne, a czasem nawet finansowe, chociaż zwykle nie mają oni prawnych obowiązków w odniesieniu do wnuków.

XV. KONFLIKTY I MEDIACJA

Kiedy między rodzicami a dorosłymi dziećmi dochodzi do konfliktów, prawo oferuje różne środki do ich rozwiązania. Mediacja rodzinna jest jednym z najbardziej popularnych i skutecznych narzędzi w tym kontekście. Chociaż uczestnictwo w takiej mediacji jest zwykle dobrowolne, może to być cenna platforma do rozwiązania problemów i konfliktów, które mogą mieć wpływ na dynamikę rodzinną.



Zapewnienie wzajemnego poszanowania oraz troski stanowi podstawę tworzenia dobrych więzi rodzinnych, które powinny trwać przez cały czas istnienia relacji nawet po osiągnięciu przez dziecko pełnoletniości.

WARTO PAMIĘTAĆ, ŻE:

- 1) **DZIECI NIE SĄ NASZĄ WŁASNOŚCIĄ.** Nie są przedłużeniem sposobu myślenia rodziców lub ich wyobrażeń o sensie, celach czy wartościach w życiu.
- 2) **WYBÓR STYLU ŻYCIA,** jeżeli nie pozostaje w konflikcie z prawem, rodzice powinni akceptować i respektować.
- 3) **JEŻELI RODZICE NIE POTRAFIĄ SIĘ CIESZYĆ SWYMI DZIEĆMI** takimi, jakie są, to przynajmniej niech się nie martwią. A już na pewno niech nie pielęgnują w sobie poczucia winy.
- 4) **BŁĘDY DZIECKA** postrzegamy jako rezultat pomyłek popełnionych przez rodziców. Tak jakby oni mieli pełną (i jedyną) władzę nad swym dzieckiem. A przecież wiadomo, że nie mają.
- 5) **MOŻNA BYĆ ZA KOGOŚ ODPOWIEDZIALNYM** tylko wtedy, jeżeli ten ktoś jest obiektywnie niezdolny do wypełnienia zadań, funkcji czy ról życiowych.
- 6) **ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA KOGOŚ** wynika z braku zaufania i obawy, czy ten ktoś sobie poradzi. Odpowiedzialność wobec oznacza natomiast, że po pierwsze mamy zaufanie do drugiej osoby, iż da sobie radę (choćby z naszą pomocą), a po drugie – każe skupić uwagę na tym, jak postępujemy my, a nie ten ktoś.

- 7) **KTOŚ, KOMU NIE POZWOLIMY NA BŁĘDY**, nie nauczy się ich unikać.
- 8) **TYMCZASEM DOROŚLI LUDZIE MAJĄ PRAWO NIE TYLKO ŻYĆ SWOIM WŁASNYM ŻYCIEM**, ale również mają prawo je zmarnować.
- 9) **DZIECI TRAKTOWANE NADOPIEKUŃCZO** przestają w końcu lubić swoich rodziców. Nie mają wobec nich wdzięczności, tylko irytację i złość.
- 10) **DZIADKOWIE, KTÓRZY CHCĄ POMAGAĆ W WYCHOWYWANIU WNUKÓW**, powinni najpierw uzgodnić z rodzicami dzieci, jakie są ich priorytety, zasady, metody i preferencje.

*Dr Ewa Woydytko-Osiatyńska, doktor psychologii,
terapeutka uzależnień, publicystka i autorka książek,
m.in. „My – rodzice dorosłych dzieci”, „Dobra pamięć, zła pamięć”.*

STOWARZYSZENIE NA RZECZ PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO „DOGMA” – INFORMACJE

Zadzwoń i zapisz się na darmową poradę prawną!

Wykaz punktów z aktualnymi numerami telefonów do zapisów można znaleźć na stronie internetowej: **dogma.org.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać również pod numerem infolinii: **79 88 69 599**.

Zachęcamy do śledzenia naszego kanału YouTube oraz profilu na Facebooku.



ZAPISZ SIĘ NA PORADĘ:

- na stronie np.ms.gov.pl
- dzwoniąc pod numer 32 776 30 31
- wysyłając email na adres npp@umtychy.pl
- osobiście w Biurze Obsługi Klienta
Urząd Miasta Tychy, al. Niepodległości 49

POMOC UZYSKASZ W PUNKCIE

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”
ul. Barona 30/212, piętro I

  pn - pt
9:00 - 13:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Ośrodek Interwencji Kryzysowej
ul. Nowokościelna 27

  pn - pt
13:00 - 17:00

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”
ul. Barona 30/212, piętro I

  pn - pt
13:30 - 17:30

Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji

Biurowiec
ul. Grota Roweckiego 42/327, piętro III

  pn - pt
8:00 - 12:00

Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji

Biurowiec
ul. Grota Roweckiego 42/327, piętro III

  pn - pt
12:30 - 16:30



Ministerstwo Sprawiedliwości
darmowapomocprawna.ms.gov.pl



Urząd Miasta Tychy
umtychy.pl/pomoc-prawna